

Nyheter

Hoten mot biblioteken.

”Biblioteken måste kunna ta ställning”

Hatet och hoten mot bibliotekarier väcker starka reaktioner. Fackförbundet beskriver påhoppet som ”fullkomligt oacceptabla” och manar arbetsgivarna att stötta sina anställda.

Hugo Lindkvist
hugo.lindkvist@dn.se

DN har i veckan rapporterat att bibliotekarier utsatts för hat och hot sedan vissa böcker och tidningar inte köps in på bibliotek. Som följd har en bibliotekarie i Ekerö sagt upp sig och en bibliotekarie i Nacka har polisanmält dödsbot.

Mats Kiesel, verksamhetschef för kultur i Nacka kommun, säger till DN att hoten tas på stort allvar och att kommunen vidtagit åtgärder för att trygga personalens arbetsmiljö.

– Det är väldigt beklagligt. Vi polisämället alla typer av hot och ser naturligtvis över våra rutiner och vårt arbets sätt, något vi gör efter varje incident av oro eller hot, säger Mats Kiesel.

2105 sedan släppte fackförbundet Dik en rapport som visade att var femte bibliotekarie utsatts för hot på jobbet. Kartläggningen berörde inte specifikt incidenter kopplade till medieutvalet, men Stina Hamberg, samhällspolitisk chef på Dik, menar att frågan aktualiserats och ska undersökas djupare.

– Alla former av hat, hot och våld är fullkomligt oacceptabla. Medieutval handlar om ett professionellt urval som ligger i bibliotekariernas kompetens, säger Stina Hamberg. Kartläggningen från Dik gav indikationer på att många bibliotekarier anser att det finns brister i arbetsgivarnas arbete med att vidta åtgärder efter att hoten har inträffat. Tre av tio ansåg att så var fallet, medan tre av tio var osäkra på om åtgärderna är tillräckliga.

– Det var uppenbart att många

Detta har hänt.

● **I februari** tog Ekerö och Botkyrka bibliotek beslut om att inte köpa in boken ”Massutmaning” av nationalekonomen Tino Samandaji. Beslutet fick stark kritik, både av författaren själv och flera ledarskrifter.

● **Ekerö bibliotek och dess anställda** utsattes efter beslutet också för hat och hot. ”Massutma-

nade et behov av att känna stöd från sin närmaste chef. Det är en sak att få hotmot sig, men det blir ännu svårare om man inte får uppbackning, säger Stina Hamberg.

Flera bibliotek har de senaste veckorna kritiserats för sitt arbete med medieutvalet, framför allt i samband med att Ekerö och Botkyrka bibliotek inte köpte in Tino Samandajis bok ”Massutmaning”.

Kritikerna, däribland flera ledarskrifter, har argumenterat för att biblioteken måste erbjuda ett utbud med politisk bredd och förlagens skrivningar om att ”verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning”.

Gustav Almestad, bibliotekarie på Stockholms stadsbibliotek och skribent på Politism, har reagerat på hur handelserna i Ekerö och Nacka framställs. Han betonar allvaret i att bibliotekarier utsätts för trakasserier för att ändra redan tagna beslut.

– Att människor utsätts för hot är alltid ett större problem än att alla material inte finns fysiskt tillgängligt direkt i varje småkommun. Det

”Alla former av hat, hot och våld är fullkomligt oacceptabla. Medieinköp handlar om ett professionellt urval som ligger i bibliotekens kompetens.”
Stina Hamberg, samhällspolitisk chef på fackförbundet Dik.

ning” köptes senare in, delvis med hänvisning till att efterfrågan på boken ökat. Men en anställd har efter händelserna valt att säga upp sig.

● **I mars** blev det känt att den högerextrema tidningen Nya Tider inte finns tillgänglig på biblioteken i Nacka. Tidningen anses inte uppfylla kommunens värdegrund, samtidigt som kom-

galler så länge vi inte har en lag som plöjsligt förbjuder en bok eller tidning och vi är väldigt långt ifrån något sådant, säger Gustav Almestad.

Han efterlyser ökad förstärkelse för hur arbetet med medieutval genomförs, exempelvis att många beslut tas av centrala inköpsgrupper och inte av enskilda bibliotekarier. Mindre bibliotek måste också hantera bristen på både resurser och utrymme, menar Almestad.

– Biblioteken måste kunna ta ställning och försvara sitt beslut. Det är lätt att luras in i en ideologisk diskussion som jag tycker är helt onödigt. Det var inte det från början, säger han.

Mats Kiesel, verksamhetschef i Nacka, kritiserar samtidigt den medierapportering som påtryckningarna från högerextrema Nya Tider mot kommunens bibliotek medfört.

– Vikan aldrig ha plats för alla tidningar eller böcker och för Nackaborna är det här ingen stor fråga. Vi har inte fått några reaktioner, utom från några enstaka individer. Frågan lever enbart på grund av det som medier skriver, säger Mats Kiesel.

Är det inte viktigt att berätta att bibliotekarier tvingas motta hat och dödsbot när de genomför sitt arbete?
– Självklart är det viktigt att prata om hot och våld i allmänhet. Det är oacceptabelt. Till syvende och sist handlar dock frågan om demokrati och vad biblioteken egentligen ska vara, men i den här kontexten tas inte den diskussionen upp.

Flera anställda uppger att de ombetsas att inte kommentera händelserna i Nacka.

– Det finns en meddelarfrilhet, självklart. Vad man gör vid sidan av jobbet har vi ingen åsikt om. Men när det var väst tryck på oss kunde vi inte ha bibliotekarier som under arbetstid pratade med x antal tidningar. Då hänvisade vi till någon som är van vid att prata med press och medier, säger Mats Kiesel.

munen betonar att de arbetar med ett representativt urval och att de allra flesta tidningstitlar väljs bort.

● **Flera anställda** har berättat för DN att biblioteken utsatts för påtryckningar att ta in tidningen. I förra veckan fick en bibliotekarie motta ett dödsbot från en okänd person via telefon. Hotet har polisanmätts.

Nazistattack i Kärrtorp har blivit film

I korthet.

Film. I december 2013 attackerades en antirasistisk demonstration med några hundra deltagare i Kärrtorps centrum av beväpnade nazister. Några av demonstranterna gick till motattack. Nu skildras den medeltal uppmärksammade händelsen på film i den nya dokumentären ”Antifascisterna”, som handlar om antifascistisk kamp i Kärrtorp, Malmö och Grekland.

Foto: TT

Patrick Öberg, som tillsammans med Emil Ramos har regisserat filmen, förklarar i tidningen Stockholm Direkt varför de valde att ta med just nazistattacken i Kärrtorp: – Det är en stor viktig historisk händelse i vår samtid, som kommer att bli ännu viktigare i framtiden, att landets mest våldsamma organiserade nazistorganisation attackerade medborgare. I Kärrtorp ställdes allt på sin spets, säger Patrick Öberg till Stockholm Direkt.

I filmen medverkar bland andra författarna Kaisa Ekin Ekman och Athena Farrokhzad samt aktivisten Showan Shatak, som hamnade i koma efter att nazister i Malmö överfällit honom med kniv 2014. ”Antifascisterna” visas på lördag den 18 mars på Biograf Refleksen i Kärrtorp. Sverker Lenas

Benedict Cumberbatch stoppar tiden i sci-fi

Film. Benedict Cumberbatch är klar för huvudrollen i kommande science fiction-filmen ”How to stop time”, skriver Variety. Filmen baseras på Matt Haigs roman om en man (Cumberbatch) som ser ut som vilken 41-åring som helst, men som i själva verket har levit i hundratals år. TT

”Solsidan” blir långfilm

Film. Felix och Måns Hermgren ska regissera en långfilm av TV4:s populära tv-serie ”Solsidan”. Manus skrivs av Jesper Harrie. Ett pressmeddelande från Svenska filminstitutet antyder att berättelsen kommer att utspela sig i en annan exklusiv och sjönära ort än villastaden i Salsjöbodden: ”Vi följer de tre paren i en komedi om kärlek, barnlängtan, knepiga föräldrar och oskrivna badregler i ”Porekov”. Sverker Lenas

Tre frågor: Skott på SXSW

”För ett år sedan var jag inte ens artist”

Pauline Skött, känd som Skött, är en av flera unga svenska artister som i veckan uppträder på festivalen South by Southwest i Austin, Texas.

Vad innebär det att åka till Austin?

– Lite överkligt, för ett år sedan var jag ju inte ens artist. Att åka till Austin hade jag inte väntat mig. Det ska vara världens största festival, både för allmänheten och för musikbranschen.

Hur gick det så snabbt?

– Jag gick en utbildning som hette Musikmakarna i Örnsköldsвик. Man fick var sin studio, sedan flög de upp folk från skivbolag med riktiga beställningar från

artister. Det var verkligen en dörröppnare för mig som är från Vikarbyn och saknar kontakter. Jag blev självad av ett svenskt bolag som låtskrivare, men både jag och de insåg ganska snabbt att jag skulle vara artist själv. I början vägade jag kanske inte riktigt erkänna att jag ville, men det gjorde jag ju. Jag ville följa musiken hela vägen.

Lorde och Katy Perry har twittrat positivt om två av dina låtar?

– Ja, och jag vet fortfarande inte hur det kom sig att de hörde dem. Det var den första och andra låten som jag släppte. Kanske var det att det gick bra för mig i början i bloggvärlden inom musikindustrin i London. Det är min teori i alla fall, att de hört låtarna där. Irène Karlboom Hill